

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 8 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležnika „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. — Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Zahvala.

Čenjenim volilcem kozjanskega, brežiškega in sevniškega okraja se iskreno zahvaljujem za zaupanje, ki so mi ga izkazali dne 21. t. m. s tem, da so oddali za me svoje glasove. Obetam, da se bom trudil, z neumornim delom poplačati izkazano mi zaupanje.

Na krščansko delo za slovensko ljudstvo!

Dr. Frano Jankovič,
deželni poslanec.

Na tretji slovenski katoliški shod!

Velikanska bo udeležba na III. slovenskem katoliškem shodu v Ljubljani. Že dosedaj se je prijavilo nad 7000 udeležencev, ki imajo že vsi vstopnice. Jako mnogo bo zastopanih društev, društvenih zastav je že okoli 40 prijavljenih; nekatera društva pošljejo pevske zборе.

Slovenski Štajerci! Pobitimo tudi mi v velikem številu na katoliški shod v belo Ljubljano! Ne zaostanimo za drugimi deželami! Pokažimo z veliko udeležbo svojo vzajemnost z brati iz drugih slovenskih kronovin.

Štajerci se odpeljemo z vlakom, ki gre v nedeljo dne 26. t. m. ob 5. uri 35 minut zjutraj iz Maribora. Udeležniki na posameznih postajah se nam pridružijo. S tem vlakom se pripelje tudi šoštanjska narodna godba!

Na veselo svidenje na III. slovenskem katoliškem shodu!

LISTEK.

GOVOR

prevz. g. dr. Mihaela Napotnik, kneza in škofa Lavantinskega,

v prvi javni seji škofijske sinode, na praznik sv. Kajetana dne 7. avgusta 1906.

Vse premorem v njem, kateri me dela močnega. (Filipj. 4, 13).

Častiti dušni pastirji!

V tej prvi slovesni seji je moja vroča želja, govoriti vam svete besede, ki bi vam mogle koristiti z ozirom na mašniško življenje in na pastirsko službovanje. Vse besede, ki jih hočem zdaj govoriti, izvirajo samo iz tega edinega namena: pouspešiti kolikor moč svoje lastno in vaše in naših vernikov zveličanje. Govoril bom z božjo pomočjo o težkočah in prijetnostih življenja dušepastirskega, o bridkostih in sladkostih življenja duhovniškega.

Moj nauk ni moj, ampak tistega, kateri me je poslal. (Jan. 7, 16).

V Gospodu ljubljani bratje in sinovi!

Po grehu so naši prvi starši izgubili prvotno blaženost. Od tedaj je usoda zemljanov taka, da nihče na tem svetu ne more uživati nekaljene sreče. Dobremu je pridejano hudo, veselje se družiti z žalostjo, radost ima s seboj bridkost. Vsak posamezni

Zaupni shod v Mariboru.

Danes dne 23. t. m. se vrši shod spodajštajerskih in koroških zaupnikov v Mariboru, da se posvetujejo glede dogodkov v državnozbornem odseku za spremembo volilne pravice in glede nadaljnjega postopanja naših poslancev v državnem zboru v tej zadevi.

Shod je sklican od „Slov. društva“ v Mariboru z odkritim in poštenim namenom, spraviti luč v vse zamotane dogodke ter za postopanje v bodočnosti doseči edinstvo in složnost.

Vsled tega smo bili seveda za shod ter tudi vabili nanj. V zadnjem času pa nam prihajajo poročila, da hočejo nekateri — in tega ni društvo krivo — izrabljati današnji shod za kako izjavo proti „Slovenski ljudski stranki“ ali pa proti III. slovenskemu katoliškemu shodu.

Za vsak slučaj že danes izjavljamo, da bi morali nastopiti proti vsakemu takemu sklepu, ki bi bil storjen v označenem smislu, in da ne moremo pripoznati shodu pravice, ustvarjati take sklepe.

Slovenskim udom štajerskih krajnih in okrajnih šolskih svetov!

Deželno žensko učiteljsiše v Mariboru izroča letos prvič ljudski šoli svoj material, prve kandidatnje pošilja v svet. Vspričo učnega načrta tega zavoda se je bati, da ta material za slovenske ljudske šole nima dovolj znanja v slovenščini, da torej za iste ni sposoben. Z verodostojnega vira imamo zagotovilo, da še celo Slovenke isto znanje v materinščini, ki so ga z doma, z ljudske šole v

človek ima svoje ugodnosti in prijetnosti, vsakateriga pa tlačijo tudi neugodnosti in težave.

Katoliški duhovnik nikakor ni izvzet od tega splošnega pravila; da, celo prvo mesto zavzema v tem oziru med drugimi ljudmi. Glej, kaj je v našem duhovniškem stanu žalostnega in veselega, kaj težavnega in zveličavnega, kaj napornega in tolažljivega!

1. Prostost, storiti, kar se komu zljubi, vobče štejejo med najiminentnejše dobrine tega življenja. To mnenje pač nikdar ni bilo tako globoko ukoreninjeno v sredi človeških, kakor ravno dandanes, ko odmeva beseda prostost iz vseh ust, pa se premlejeva po raznovrstnih zborovanjih, knjigah in spisih. Ne redkoma se zamenjuje prostost z brezmejno razuzdanostjo, ki preobrača pravi red v stvarstvu.

Stališče katoliškega duhovnika je ravno, kar se tiče prostosti, na videz zelo neugodno. On se namreč mora skrbno varovati ne samo vsega, kar je po božjih in človeških postavah prepovedano, tudi ne samo onega, kar ima na sebi kakoržekoli znak lahkomišelnosti ali pa ničurnosti; marveč on si mora tudi mnogo takega odreči, kar je poštenemu možu med svetom dovoljeno. Duhovniku je naravna svoboda na raznovrsten način omejena po cerkvenih postavah in po terjatvah njegovega vzvišenega poklica.

Ta reč je obče znana, in ni, da bi natanje o njej govoril.

Ni ga namreč, ki ne bi znal, da so svobodi katoliškega duhovnika glede na njegove besede in dejanja mnogo ožje meje postavljene, kakor človeku

ta zavod seboj prinesle, tu pozabljajo, zgubijo, kakor tudi ni milje na istem v prospeh slovensko narodnemu razvoju gojenk. Ker je pa vspeh šole predvsem odvisen od kakovosti učiteljstva, opominjamo krajne in okrajne šolske svete na veliko nevarnost, ki preti naši ljudski šoli, če se na istej učnega jezika nevešče, narodno mlačne ali celo sovražne učiteljske moči nastavlja. In to se bo zgodilo, če ne budimo, če spimo! Zakaj če hoče kak okrajni glavar koga na gotovo šolo, kjer je kakšno nedofinitivno mesto prazno, s posebnih namenov spraviti, podeli se mu ista služba prezidijalno; čá, še celo definitivno nameščanje se tako n' postavno češče prepriči. Glavar namreč naroči, da se dotičnemu „ljubljenec“ kar v pisarni napiše dekret in s tem je nastavljen. To pa, ker okrajni šolski nadzornik rad ali nerad kot vdani sluga svojega gospoda ve, da mu je molčati, ker on na tak način včasih sam glavarja posnema in pa ker okr. glavar sam tudi ve, kaj mu je formalno še storiti: on bo namreč v prihodnji seji okrajnega šolskega sveta med svojimi prijavami malomarno naznanil, da se je ta in ta kot supletna ali provizorična učiteljska moč na šoli že namestila in vsi navzoči člani bodo molče tako imenovanje odobrili.

Tako je ljubljenec na varnem, ne da bi bila služba v smislu § 1 dež. zak. z dne 17. maja 1877 št. 15 razpisana, torej ne da bi se bila konkurenca omogočila, ne da bi bil kraj. šol. svet v smislu § 5 istega zakona svoje mnenje o prošnikih izraziti mogel, ne da bi bil razon okr. glavarja in okr. šolskega nadzornika kateri član okr. šolskega sveta spričeval, kvalifikacijo prošnika pred oči dobil, ne da bi bil v smislu § 14 cit. zak. in § 27 točka 8 dež. zak. z dne 8. februarja 1869 št. 11 okrajni šolski svet (to je sklepčna ta korporacija v seji, ne pa njen predsednik sam) službeno mesto nestalno namestil, oziroma ne da bi bila ista korporacija v smislu § 5 naredbe štaj. dež. šol. sveta z dne 27. novembra 1902 št. 12. 215 supletna (supletinjo) nastavila bila — marveč okr. glavar kot predsednik okr. šol. sveta, podtakniviši zadevi nikakor ne obsto-

drugega stanju. Duhovnik, zlasti pa še dušni pastir, je v svoji vesti ne redkoma zavezan, da se varuje najnedolžnejših stvari, ako se o njih slabo sodi, ali pa se zdi, da bi mogle biti povod pohujšanja za bolj slabotne. Jasno razpravlja o tej reči sv. Pavel v svojem prvem listu do Korinčanov na osmem poglavju, ki sklepa z velepomembnim stavkom: Če jed pohujša mojega brata, ne bom jedel mesa vekomaj, da svojega brata ne pohujšam. (I. Kor. 8, 13).

In sveti Tridentinski zbor, opominjajoč klerike, poklicane v delež Gospodov: naj tako uravnajo svoje življenje in obnašanje, da se ne bo opazovalo na njih nič, kar bi ne bilo resnobno, zmerno in sveto; brez pomisleka trdi, da so tudi malenkostni pregreški pri njih primeroma zelo veliki. (Seja XXII. pogl. 1. o reformaciji). O kolikatoška omejitev zlate prostosti!

Še večjega pomena, kakor do sedaj povedano pa je to, da je katoliško duhovništvo po ostri postavi zavezano, živeti vzdržno in deviško-čisto. Nasvet božjega Zveličarja, nauk apostolov, vzgled svetnikov in pa trdno prepričanje, da more ne-oženjeno, deviško duhovništvo najuspešneje delovati za vernost, poštenost in pobožnost: vse to je sveto Cerkev nagnilo, da zahteva od vseh, ki se posvetijo vzvišenemu mašniškemu stanu, deviško življenje, da terja neprestano čujočnost nad počutki, da zapoveduje nepretrgan boj zoper nagnjenja pokvarjene človeške narave. To je stvar, s človeškega stališča zelo težavna, stvar, ki terja izredno utrjenost v čednosti!

Dalje prihodajč.

Današnja številka ima „Naš dom“ kot prilogo.

je čisto nujnost, storil je to v svoji vsemoččnosti ne zmenivši se za veljavne zakonite in navedbene določbe, pač pa se rogajoč članom šolske oblasti prve in druge instance, ki se svojih pravic ne zavedajo.

Ker pa brez strahu pred zgubo lahko stavimo sto proti jedni, da so in bodo vse kandidatije mariborskega deželnega učiteljskega v posebni milosti pri vseh okrajnih glavarjih na slovenskem Štajerju, torej njih pristne zgoraj označene „ljubljenke“, ni kaj smelo, če trdimo, da se bo iste skušalo prezidijalno našim slovenskim šolam vsiljevati. Če je bil mogoč slučaj, da je deželni šolski svet potom premetitve iz službenih ozir, toraj brez vpogleda krajnega in okrajnega šol. sveta v opremo prošnje, samo za nemške šole usposobljenega učitelja na slovensko jednorazrednico kot voditelja definitivno premetil, kar je bilo v novinah čitati, bo okr. glavarjem ravno tako lahko ali še lažje na slovenske šole tudi iz slovenske neizpitane kandidatije vrivati, nametati, če se njim ta doslej protekciji, odslej pa še germanizaciji dobro služujoči medus oddaje — to je pravi izraz — nestalnih učiteljskih služb iz rok nezvine.

V to svrhu pa naj:

1. vsak krajni šolski svet sporoči svojemu okrajnemu šolskemu svetu sklep, da zahteva razpis vsakega vakantnega učiteljskega mesta na šolah svojega področja, torej da se brez razpisa, izvzema substitucije, nič ne sme namestiti;

2. vsak okrajni šolski svet sklene:

- vsako izpraznjeno učiteljsko mesto v okraju se mora razpisati,
- nameščanje definitivnih služb vršiti se ima le v sejah okr. šol. sveta,
- nobeno prezidijalno imenovanje se kot nezakonito ne odobri več naknadno, ker je v zakonu skrbljivo, da se razun mesečnih rednih sej okr. šolskih svetov v nujnih slučajih tudi izvauredne seje lahko skličejo, toraj vsako imenovanje v seji zvrši.

3. kjer so pa slovenski člani v okr. šol. svetu v manjšini in se predstojajoče ne sklene, zahtevati morajo ti vpogled v opremo vsake prošnje, to pa predvsem, če se ima imenovanje samo naknadno odobriti, ter morajo dvigniti svoj veto, če se hoče ali je hotelo na slovensko šolo iz slovenskega jezika neaprobirano moč imenovati.

Če bi se pa kje na tak veto ne oziralo, ali bi se taki ali sploh kateri storjeni sklepi od strani predsednikov okr. šol. svetov ali nadzornikov prezirali, ne nasvetujemo slovenskim članom pasivne rezistence, obstrukcije v sejah ali celo eksoduse, ker s tem se slovenski šoli le škoduje, marveč kličemo: na dan s takim gradivom, v časopisje ž njim in skrbelo se bo, da se na primernem mestu primerno poropoda ter tako prepreči, da bob v nebo ne zraste, in doseže, kar nam po zakonu gre.

Narodnost in rodoljublje sta nam ta poziv narokovala, Slovenci v šolskih zastopih, vi storite pa svojo dolžnost!

Pripomba uredništva: Slovensko štajersko časopisje naj ta poziv ponatisa, da vsi slojevi složno nastopijo, tozadevne sklepe v njem prijavljajo.

Razne novice.

* Cesar je pomilostil 47 kaznjencev. Od teh je eden v Mariboru, 6 v Begunjah.

* Prejšnji vojni minister umrl. Edmund pl. Krieghammer, ki je vodil 10 let vojno ministristvo, je dne 21. t. m. umrl.

* Sadni sejni v Gradcu bodo dne 3. in 4. oktobra in 6., 7. in 8. novembra.

* Tečaj za sadjarstvo in zelenjarstvo se bo vršil na sadjarski in vinarski šoli v Mariboru od 17. do 22. sept. Udeležiti se ga sme 30 oseb. Javiti se je do 12. sept.

* Važno za konjerejce. Posestniki mladih žrebcev, tudi žrebet, se opozarjajo, da država daje za rejo dobrih žrebcev podpore po 200 K na leto. Žrebce je treba takoj prigrasiti žrebčarskemu oddelku.

* Tretji slovenski katoliški shod. Posebnega vlaka ne bo v Ljubljano, ker se ni naznanilo za poseben vlak potrebno število. Vkljub temu se je prijavilo k shodu že do zadnjega torka nad 300 Štajercev. Štajerci se odpeljejo v nedeljo dne 26. t. m. z vlakom ob 5. uri 35 min. iz Maribora. Tudi drugi vlaki se lahko uporabijo. Vožnja iz Maribora v Ljubljano na osebem vlakom III. razred stane semintje 10 K 80 v. Kdor pride v Ljubljano in ne ve kam, naj se obrne do rediteljev, ki bodo imeli bele trakove. Deželni odbor je udeležnikom katoliškega shoda dovolil, da si brezplačno ogledajo deželni muzej, deželno gledališče in deželnozbornsko dvorano z galerijo. Ogledovanje se vrši v nedeljo popoludne.

* „Slov. Narodu“ v odgovor. Zaradi mojega uvodnega članka, ki sem ga bil priobčil v 32. številu „Slov. Gosp.“ o novih šolskih počitnicah, me je „Slov. Narod“, glasilo kranjskih liberalcev, v svoji 185. številki precej surovo in nesramno prijel. Imenuje me med drugim „znanega štajerskega Slomškarja“, hudo je se nad menoj radi dejstva, da sem v svojem članku odobral kmečko stališče „Slov. Gosp.“ ter pride korčavo do zaključka, da učitelj dandanes sploh ne piše v „Slov. Gosp.“ Vem sicer, da je pri takih ljudeh, ki so preslepljeni s strastjo, in pri katerih so osebni napadi takorekoč na dnevnem redu, vsak boj brezuspešen, vsaka še tako pametna beseda le „bob v steno“; a da ne bodo mialili razsvetljeni gospodje pri „Slov. Narodu“, da smo učitelji res sami strahopetci in „bojazljiva kurtnina, ki se pri vsaki priliki trese“ (kakor nam to ta učiteljski preprijazni (?) list v svoji 173. letošnji številki očita), bodi jim na tem mestu naslednje v odgovor: 1. Očitati mi, da sem „Slomškar!“ Na ta priimek sem pa res ponosem, le žal, da si imena „Slomškar“ povsem ne zaslužim. Slomšek je bil imenitnem slovenski pedagog, katerega pametna vzgojna načela bi morala prevevati zlasti dandanes delovanje vsakega slov. učitelja, saj ime „Slomšek“ izgovarjajo i drugi narodi s spoštljivostjo zbog njegovih velikih zaslug na pedagoškem polju. No, in

če je ime „Slomškar“ toli nečastno, čemu pa ste potem i vi Narodovci leta 1900 s toliko navdušenostjo na Ponkvi obhajali stoletnico tega našega dnešnega velikana? Morda samo zavoljo lepšega? 2. da je stališče „Slov. Gosp.“ kot kmečkoga lista glede novih šolskih počitnic povsem korektno, to naglašam danes znova. „Vsak po svoje“ pravi „Slov. Narod“ sam v dotični svoji notici. Če je „Slov. Gosp.“ list kmetov, tedaj bode pisal gotovo v njihovem, ne pa v njim nasprotnem smislu. Zastopa li liberalni „Slov. Narod“ interese klerikalcev in „Slovenec“ kot klerikalni list interese liberalcev? Čudni ljudje! 3. Učitelj (kot liberalce) torej ne piše dandanes v „Slov. Gosp.“, ker je to klerikalni list! Zakaj pa „dandanes?“ Jeli zastopal ta list kedaj drugačna načela? Sicer pa mi dovolite — slavni gospodje — tukaj samo eno vprašanje: Zakaj pa je poslali liberalce vseh liberalcev, dr. Tavčar, svoje delo „Slov. pravnik“ po klerikalni družbi sv. Mohorja v svet? Gotovo za to, ker je vedel, da pridobi le tem potom svoji knjigi čim največ čitalcev. 4. Pravite, da v zadevi šolskih počitnic „Sl. Gosp.“ ne bom izpreobrnil. Tega tudi nisem nameraval. A povem vam, da bi se mi to gotovo prej posrečilo, kakor pa vas „Narodovce“ prepričati o deljstvu, da je grdo in nesramno, ako napada list ljudi, ki mu niso storili nikoli nič žalega. Sploh pa: Ker delujem javno, se tudi javne kritike ne bojim; začrtal sem si pot, po kateri bom hodil i v prihodnje mirno in dosledno naprej. Kot učitelj bi rad koristil tudi izven šole s pisanjem, zato bom stal kakor doslej i v bodoče kolikor možno izven političnih strank. Dovoljenja, smem li pisati v ta ali oni list, pa ne bom prosil nikogar, najmanj pa gospode pri „Slov. Narodu“. In še to-le: Debelo kožo imam, pri tem pa čisto in mirno vest, in če misli kdo, da me spravi s svojimi napadi z ravnotežja, se pač zelo moti. Brez orožja me sicer ne najdete nikoli, a to orožje bode — resno delo, kateremu hočem, če Bog da in sreča junaka, tudi zaaprej posvetiti skromne svoje moči.

Anton Kosi.

Mariborski okraj.

m Političen shod v Framu bo v nedeljo dne 26. avgusta popoldne po večernicah pri gosp. Gertu. Na shodu govori gg. Robič in dr. Rosina.

m Devica Marija v Puščavi. Petindvajset letnico zakonske sreče praznovala sta dne 15. t. m. Miha in Jozefa Gornjak. Še mnogo leta v milosti božji!

m Ogenj in toča. Od Sv. Barbare pri Mariboru se nam piše: V četrtek 16. t. m. privihrala je nevihta od juga z obilnim dežjem in gromom. Ob tričetrt na 6. uri popoldne vdari v hišo Šimona Nipiča v Sp. Koreni ter jo popolnoma vpepeli. Hišo je imel zavarovano za 440 K, a škode pa ima nad 800 K; edino sreča njegova, da si je tudi zavaroval premičnine, t. j. hišno opravo, obleko, perilo

Ne kradi!

(Resnična dogodba. J. K. Tyl.)

(Konec.)

Paznika je jok nekoliko omeščal in mislil si je: „Popolnoma skvarjen še ni ta fant.“

Začel ga je torej spraševati, kaj pomenijo oni groši, o katerih je prej govoril, zakaj je tu spal pod milim nebom in druge take stvari. Pavel je odkritosrečno vse povedal, kar se mu je prejšnji dan dogodilo in prepričevalno je zatrdil na koncu:

„Prav res, niti krajcarja nisem več potrošil, kot sem rekel, ves ostali mojstrov denar imam še tu pri sebi.“

Segel je v žep, da bi pokazal pazniku ostalo svoto, toda — o demarju ni bilo ne duha ne sluha. Hipoma je videl Pavel sinočnega prijatelja v pravi luči. Spravil ga je seboj v krčmo, ga tam opijanil in mu vzel denar ter ga nato pustil na cedilu.

Nov potok solza se je vliil Pavlu po obrazu, ko je zaman tipal po žepih in iskal denarja. Pazniku pa se je to početje zdelo sumljivo in misleč, da ga boče deček malagati, je zakričal nad njim:

„Čakaj, slepar, te bom že naučil ljudi za nos voditi — pojdiva!“

S povečano glavo je stopal Pavel pred paznikom proti mestu. Naproti jima je prišel čez malo časa policaj, ki je na paznikovo priporočilo prevzel dečka v svoje roke.

Pavel je sploh komaj vedel, kaj se godi z njim. Spomnil se je svoje matere, kaj bi rekla, če bi ve-

delo, kako se mu godi in srce mu je prešinilo kakor bridek meč. —

Zopet je prosil in dvigal sklenjene roke, toda vse to ni nič pomagalo. Policaj mu ni verjel, finančni stražnik ga je imenoval prekanjega tatiča, ljudje so postajali in se zgražali, kako silno sprijena je današnja mladina.

Pavla je peljal policaj na stražnico in od tam v ječo, kjer je bilo že precej malopridnežev zbranih, ki so imeli na vesti najrazličnejše pregrehe. Z divjim krohotom so sprejeli Pavla v svojo sredo. Začeli so ga najprej spraševati, zakaj jih je prišel tudi on obiskat, začeli so zbijati z njim šale, preklinjati policajo, žugati bogatinom, ki delajo, kar se jim poljubi, in reveže zatirajo, kjer morejo. Govorili so tudi nesramnosti, kakršnih Pavel še svoj dan ni slišal in sam ni vedel, ali sanja ali je resnica.

Mojster Loboda* je nestrpno pričakoval onega dne proti večeru, kdaj se povrne Pavel in prinese toliko zaželjeni denar. Ura je minevala za uro, a Pavla ni bilo. Mojster je postajal nejevoljen, nad vse togotna pa je bila žena.

„Vrat bi mu zavila, temu pretepenemu paglavcu,“ kričala je, ko sta že odvečerjala in se spravljala k počitku. „Tako mora čed hiše, ta nepridiprav.“

„No, no, kdo ve, kaj se mu je pripetilo,“ izgovarjal je mojster Pavla, „morda so ga ožulili čevlji in je moral ostati pri sodniku čez noč, jutri bo pa prišel.“

A ko Pavla tudi drugi dan do opoldne ni bilo, se je tudi mojster naveličal čakati. Poslal je k sod-

niku vprašat, če je Pavel tam, a zvedel je, da je Pavel dobil denar in takoj odšel nazaj. V mojstru je zavrelo. Ko pa je zvedel popoldne, da je Pavel že na policiji zaprt radi nepoštenosti, je priklopela v njem jeza do vrhunca. Sram ga je bilo in še težje je poslušal ženino očitanje, češ, kakega nepoštenjaka je trpel v svoji hiši in mu šel še tako na roko.

Vendar pa se mu je vzbujalo v srcu sočutje s Pavlom in skoraj neverjetno se mu je zdelo, da bi bil postal kar v hipu — tat. Rad bi ga bil zagovarjal, a ni si upal tega nasproti togotni ženi. Pustil je torej Pavla v roki pravice, naj se zgodi z njim karkoli že.

Sodnija je obdržala Pavla teden dni v preiskovalnem zaporu in na teden dni je bil tudi obsojen radi goljufije. Zaman je zatrjeval svojo nedolžnost, izgovarjal se na svojega neznanega spremljevalca — mislili so vsi, da je vse to le izmišljeno, da bi prevaral sodnike.

In tako se je zgodilo, da je šel Pavel v ječo sicer pošten, a iz nje je šel kot skvarjen tat.

Zgledi, ki jih je imel štirinajst dni okrog sebe, strupene besede tovarišev, njih zapeljevanje — vse to je zastrupilo srce in skvarjeno seme, zasejano v njegovo srce, je kmalu poglalo tudi skvarjene sadove.

Ko je prišel iz ječe, ga Loboda ni maral k sebi, češ, da za tatove pod njegovo streho ni prostora. Sklenili so torej, da ga pošljejo po odgonu domov. Toda kako naj stopi radi tatvine četudi po nedolžnem obsojeni sin pred očeta poštenjaka?

„Oče te ubije, ko te dobi pred očmi“, dejal je Pavlu v ječi tovariš in se zasmel s surovim nasmehom. „In če te samo pretepe, kaj boš počel

in zruje itd., za to dobi lepe novce. — V soboto zvečer 11. t. m. ob pol 9. uri prihrul je grozen vihar s ploho in točo, ki je prišla od Šmarjete ob Pesnici, tolkla po Viniški vasi, Jablancah, Zg. Voličini, Dolgih njivah, severni del Žikar, Zavrh, Rogoznica, Bišečki vrh in dalje proti Polensaku. Škoda je velika, posebno na ajdi in grozdju, kjer je $\frac{3}{4}$ do $\frac{9}{10}$ vzelo. Vsemogočni, varuj nas nezgod!

m Sv. Barbara pri Mariboru. Dne 15. t. m. je posestnik Feliks Satler učil voziti svojega mladega konja; ker je že nekaj znal voziti, vsede se njegova žena s 5 letno deklico na voz. Ob strmi cesti nad Bračičem se izoguje prišedšemu vozniku na strmo obrežje, pod katerem leži vinograd. Ali konj se nekaj vstraši, vrže pri uzdi držečega gospodarja po strmini, a voz z ženo in dekletom se prekucne na brajde tako nesrečno, da je dekle priletelo z glavo na kol, ki ji je lice razparalo in desno oko uničilo, a materi se je zlomila roka. Takoj so se morali podati v Maribor, deklico so pa peljali v Gradec.

m Pogorela je 15. t. m. biša gosp. Ivan Leskovar in svinjski bleg g. Jakob Kolarič v Gorici. Nesrečna sta za manjšo svoto zavarovana kakor znaša škoda. Čuda je, da je ostala Ducmanova hiša. Posebno zahvalo moramo izreči Jožefu Koren in Ivalu Lenart, ki sta neustrašeno polivala slamnato streho hiše Ducmana, ter jo obvarovala, akoravno je dva metra proč od nje najhujše gorel svinjak Ivana Leskovar. Tudi drugi možje so vrlo pomagal.

m Sv. Ilj v Slov. gor. Gotovo si vsi cenjeni bralci „Slov. Gospodarja“ in prijatelji slovenskega šentilja že mislijo, zakaj neki ni nobenega poročila o veliki sokolski veselici. Vidite, tako se godi, ako ima kak list preveč poročevalcev v kraju: drug se zanaša na drugega — list pa ne dobi nobenega poročila. Pozno je sicer že, a naj še se enkrat vzbude veselji spomini pri vseh, ki so se z nami veselili, čustva bridkega očitavanja pa v srcih vseh, ki so nam kakorkoli nasprotovali. Šentilj, krasen že brez kinča, nadel si je za slavnost novo praznično obleko, kakor je še ni nikdar nosil. Hiše in drevesa, vse je bilo v slovenskih zastavah. Ljudje, ki so zjutraj pripeljali v cerkev, so postajali in gledali in solze veselja so porosile marsikatero lice. Zato pa je tudi vse, staro in mlado, s svetim narodnim navdušenjem pribitelo popoldne na veselico. Vlaki pa so nam pripeljali mile goste iz celega slovenskega Štajerja. Nebrojne množice došlih gostov je v jedrnatih besedah pozdravil g. A. Hanc, župan iz Črnska. Z godbo na čelu se je pomikala proti slavnostnemu prostoru procesija, kakor še je šentilj ni videl. In kaj naj rečem o sprejemu v šentilju? To si moral videti na lastne oči in slišati na lastna ušesa — dopovedati se ne da. Velike množice so napravile špalir, dekleta v narodni in beli noši so stala v oknih. Ko pride procesija do prvih hiš, zarijo gromoviti „Živio“ in „Na zdar“-klici, od obeh strani v gostih oblakih padajo cvetlice. . . . Kaj tako prisrčnega in ganljivega pa še nisem videl, tako je rekel Sokol, tako tudi vsak gost. — Na

doma? Saj si ne boš upal med ljudi, ki bodo s prstom kazali za teboj, češ: tat, tat!“

Te besede so zvenele Pavlu po nšesih, ko ga je spremljal policaj proti domu. Prepričan je bil, da se mu bo res tako godilo in sklenil je, da rajši poskusi vse drugo prej, kot pa da bi šel domov. Ubiti se ne da — boljše je zbežati. In zgodilo se je tako. Kot bi trenil, švignil je s ceste po polju in jo ubral čez drn in strn proti bližnjemu gozdu. Policaj je kričal in tekel za njim — toda kje je bil že bronogi Pavel.

Bežal je dolgo časa kot zajc, dokler se ni čutil popolnoma varnega. Sedel je v hladno senco in čakal, da se je zmračilo.

Ko je legel narak na zemljo, jo je mahnil počasi spet proti mestu. Poiskal je krémo, kamor ga je prvič tako nesrečno speljal neznan zapeljivec. Danes jo je mahnil tje prostovoljno — ker sila kola lomi. Našel je tamkaj zbrano družbo dvomljivih ljudi in ker ni vedel drugega rešilnega sredstva, se jim je pridružil, jih prosil za pijačo in obljubil, da jim bo za to hvaležen, kakor bo mogoče. Hudo bneži so spoznali njegovo prebrisanost in urnost teg ga z veseljem sprejeli v svojo sredo kot učenca in obenem tudi pomočnika. Še isti večer jim je pomagal vlomiti v prodajalnico bogatega trgovca.

Vse to je popisano po besedah Pavla samega, ki je takoj drugi dan bil zopet v rokah pravice. Obsojen je bil vsled uloma in tatvine na osem let težke ječe. —

slavnostnem prostoru bil je postavljen velikanski oder za telovadbo. Tukaj je pozdravil došle goste šentiljski župan g. Thaler v imenu slovenske občine in šentiljskih Slovencev sploh. Govoril je še načelnik celjskega Sokola g. Jože Smrtnik i. dr. Nekaj novega je bila za nas telovadba. Ljudje se kar niso mogli načuditi spretnosti čilih Sokolov pri prostih vajah in na orodju. Po telovadbi se je začelo prav veselo življenje na Celcerjevem vrtu. V lepo okinčanih šotorih so ti vrle narodne gospe in dekleta ponujale vsega, s čim si hotel potolažiti glad, g. Celcer pa je priskrbel, da smo imeli v obilici žlabtne kapljice in izbornih toplih jedil. Godci so marljivo svirali, nastopali so pevci in vse je bilo zadovoljno in veselo. Ko nisi za trenutek imel kaj poslušati, šel si lahko v menzarijo; ako nisi bil zadosti previden, obril te je „Kosmatodlak“ prav pošteno in znabiti ti tudi pri ribjem lovu ni šlo veliko boljše. . . . Le prehitro je prišel čas ločitve! Krepki „Na zdar“ in „Na veselo zopetno svidenje“ smo klicali v slovo čilim Sokolom in godba ter velika množica ljudstva jih je spremila na kolodvor. Prihod, veselica in odhod, vse se je vršilo v najlepšem redu. Nemci so se dali zastražiti z bajoneti — a ni bilo treba, ker na nje nihče še mislil ni. Vobče se je veselica izborna obneala v splošno zadovoljnost. Za to pa se imamo v prvi vrsti zahvaliti slavnemu celjskemu Sokolu. Veliko so se trudile gospe: Baumanova, Viherjeva, Geršakova, Spragerjeva, Potočnikova s pripravljanjem in prodajo jestvij, brhka slovenska dekleta z okinčanjem in razprodajo cvetlic in drugih reči, vrli mladeniči s pripravljanjem prostora itd. — vsem gre najprisrčnejša zahvala. Vsem tem in drugim, ki so kaj žrtvovali, naj bo plačilo zavest, da so delali za dobro narodno stvar, za probujo in obranitev slovenskega šentilja. Bog povrni stoterno! Živeli!

Sv. Jakob v Slov. goricah. Že zadajč je poročal „Slov. Gosp.“, kako skrbi naš občinski predstojnik Škoff za občinske ceste. Pred kakimi petnajstimi leti se je po dolgem trudu in mnogih preprih zgradila cesta od cerkve naprej mimo „dvorca“ sedanjega predstojnika. Bila pa je ta tudi krvavo potrebna, saj so ljudje in živali dobesečno obtičali v blatu; pa žalibog, ceste so napravili samo mali košček, menda niti za dva kilometra ne, in tako je ostalo vse pri starem. Po Srednjem, Malem in Gorjem dolu, kjer bi naj peljala nova cesta, so na cesti zlasti letos pri vednem deževju mlakuže in celi prepadi, da bi bilo treba ob belem dnevu vzeti svetilnico že doli pri županu, da ne zajdeš k žabam, k v vedno večjem zboru proslavljajo skrb našega občinskega predstojnika za jakobske ceste! Pa ne samo, da se ničesar ne stori za podaljšanje potrebne ceste, tudi že napravljene del je že v tako žalostnem stanju, da ni popisati. Tje do svojega dvorca pusti predstojnik vsako leto nekoliko navažati, a dalje naprej je cesta popolnoma prepuščena sama sebi. Nihče ne skrbi, da bi se kaj popravila, podložni kameni so že prišli na dan, povsod vidiš velike luknje, tako da je treba največje previdnosti, da si ne zlomíš noge in pobiješ nosa; vozniki se pa kar prekrizujejo, predno zavozijo na to „cesto“. Sedaj že imamo vozno pošto od Sv. Ilja preko Jarenine do cerkve sv. Jakoba. Oziralo se je pri tem tudi na vinske kupce, ki bi se lahko pripeljali s pošto. Kateri tujec si bo pa upal po sedanjih cestah se voziti v naše hribe?! Slišal sem zadnjč, da je neki naš sosed rekel: „Presneti Jakobčani, kako dremlejo pri belem dnevu s svojim županom na čelu, da je občina tako zanemarjena!“ Sami smo si krivi svojih slabih cest, svoje zanemarjene občine! Ganimo se že vendar enkrat, da so nam ne bodo sosedi smejali! Saj bo to tudi naša največja korist! S Škoffom proč! Izvolimo si novega župana, ki bo bolj skrbel za občinske koristi. Volitve bodo kmalo, zato pa pozor!

m Sv. Marjeta ob Pesnici. Nekaj iz starih časov! Ob hiši posestnika Alojza Knezar v Grušovi stoji starodavna lipa, katere deblo, ali bolje rečeno oboč, kajti v sredi drevesa je že zob časa izgledal dolbino, v kateri je prostora za več oseb, oboč meri v obsegu sedem metrov ali 22 čevljev; na deblu so ob zemlji silne grbe in gube, ki so jih povzročila minola stoletja. Da ume starka govoriti, lahko bi nam razložila precejšen del zgodovine slovenskih trpinov. Vedela bi marsikaj nam pripovedovati izza dobe, ko so tukajšnji kmetje zdihovali pod težkim jarmom bližnje hrastovske grajščine, — kako so žareli po tukajšnjih hribih kresovi, oznanujoči prihod krvoločnih Turkov. . . . A že davno je zakrila črna zemlje tlačitelje in tlačane, a lipa — še zeleni, in slovenski rod dviga ponosno svojo glavo! — Na posestvu župana V. Verlič v Grušovi se nahaja griček, o katerem je dvomljivo, da ima svojo podobo od narave. Meri v značju kacic štirideset korakov

in je priplizao pet metrov visok. Trdi se, da ima zgodovinski pomen. V ta namen nameravajo (kdo? Ne pripustite Nemcev!) preiskati njega notranjščino. O morebitnih uspehih bom poročal. — Ob domu Joz. Kmetič v Močni se nahaja ob nekdanjem velikem ribniku (njega površje meri okoli 50 oralov) bližnje hrastovske grajščine, Pristava imenovanem, na južni strani majhna višina, koder je sedaj pašnik. Ondi se nahajajo v zemlji, ki je še sedaj na površju vsa razrita, temeljni zidovi nekdanjih obširnih stavb, o katerih pa že ljudska povestnica popolnoma molči, v znamenje, da so stavbe že zdavno razrušene. Le toliko je znano, da je imenovana zemlja bila nekdanj last hrastovske grajščine.

m Sv. Jurij v Slov. gor. Hvala vam vsem, ki ste se udeležili zadnje nedelje dne 12. t. m. naše mladeniške slavnosti. Prišli ste iz Maribora, od Sv. Jakoba, od Marije Snežae, od Sv. Ane, Sv. Benedikta, Sv. Lenarta, Sv. Ruperta in drugod. Saj vam ni žal, kaj ne, da ste prišli? Saj vas je v prisrčnih besedah pozdravil mladenič Rad. Voglar, ki je povdarjal, da kliče na resno, požrtvovalno delo vse mladeniče Bog, da jih kliče domovina. Franc Kokol je navdušeno prednašal pesem „Domovini“, katero moramo tem bolj ljubiti v srcu, tem bolj v dejanju, čem ostreje in drznejše jo napadajo sovražniki naši, pred katerim bramo vsako ped krasne zemlje slovenske, ki vedno kruha da pridnemu delavcu. To misli je lepo razvijal mladenič Anton Fanel. Anton Brezner je opisal zlasti dve lastnosti, ki jih mora imeti slovenski mladenič, ako boče koristiti svoji domovini. Biti mora veran, biti mora izobražen. Navduševal je mladeniče, da bremo dobre knjige, počne, strokovno-gospodarske a tudi politične časnike. Le veran in izobražen mladenič je ponos svoji domovini. Glejte, to je sad mladiniškega truda, to je namen in pomen mladiniških zvez: vzgajati in izobraževati mladeniče, da bodo v svojem bodočem poklicu kot možje in gospodarji izvrševali svoje dolžnosti narodne v prid svoji domovini. Videli ste nadalje kralja Heroda, kako veličastno je sedel na svojem kraljevem prestolu, obdan s kraljevim plaščem, s kraljevo krono na glavi, z žezlom v roki. Ali ste videli, kako trdovratno je molčal, ko so ga ti preklicani študentje tako neusmiljeno dražili, da bi govoril in s tem zgubil stavo treh kron? Ali se niste prisrčno smejali? Seveda je prišlo potem vsled resnega zdravnikovega nastopa drugače, ki mu je pojasnil, da je to že moralo tako priti, da je bil kralj Gašpar ponižan, ker se je vedno visoko nosil. In tombola? Ali ste vsi dobili dobitke? Kaj ne, te preklicane številke, da so tako nagajive. Jaz jim že ne odpuštim njihove hudomušnosti. In ali se vam je kaj dopadla prostovoljna dražba, katero je vodil gosp. Kramberger? Kako pač znajo ljudje nagajati drug drugemu! Pa peli smo si tudi. Še niste pozabili lepih pesmic? Zdaj pa mi povejte, ali ni bilo prijetno? Kaj ne, da prihodajč zopet pridete od blizu in daleč! Da se torej vidimo zopet.

m Sv. Anton v Slov. gor. Vendar enkrat je dobila naša cerkva svojemu namenu primerno opravilo. Slikarsko delo je za primeroma nizko nagrado dovršil mojstersko domači umetnik g. Fr. Horvat v Gornji Radgomi. Letos je poslikal tudi cerkve: v Ljubnem, pri Sv. Miklavžu pri Ormožu in dve cerkvi na Prekmurskem.

m Z drevesa je padel v Župetincih posestnik Andraž Hrnja pri obiranju jabolk. Poškodoval se je zelo močno.

m Umrl je 15. t. m. v Andrencih mlad fant, ud Marijine družbe Jožef Zorman. N. v m. p.!

Ptujski okraj.

p Ptujske novice. Dne 18. avg., na cesarjev rojstni dan, so ptujski Nemci zopet jasno pokazali svojo ljubezen do — Prusije! Splošno ogorčenje se je polastilo vsakega, ki še količkaj čuti za Avstrijo, ko smo omenjenega jutra zagledali raz ptujske mestne hiše vibrati razun mestne zastave le veliko izdajalsko frankfurtarico. To je naravnost škandal za ptujski mestni svet! Mimogreduči so glasno obsojali to protidinastično in protiaustrijsko demonstracijo; nekateri so rekli: Kaj takega je le v Avstriji mogoče! Še le ob kakih 10. predp., ko je bilo že minilo slovesno opravilo v mestni cerkvi, so uslužbenci na rotovžu raz balkona nekaj motali cesarsko zastavo, katero pa so kmalu spet odstranili, ko je začelo malo škropiti. Ko je bila zadnjč v sredini julija velika vsenemska telovadna slavnost v Ptuj, pri kateri so se ptujski Nemci ali bolje posilnemci navduševali za Prusijo, so vkljub dolgotrajnemu dežju cele tri dni visele frankfurtarske cape iz rotovža in drugih hiš. Gosp. Ormig in mestni svet se pač silno bojijo, da bi se